

Scientia potestat est

Autor: Yasha Levine

Zlehčování spojení Toru a armády...

Podobné bagatelizace nezaznívaly jen od lidí z EFF.

V roce 2005 přinesl časopis Wired zřejmě první významný profil Toru. Článek Kim Zetterové uvozoval nadpis: „Tor Torches Online Tracking“ (Tor skoncoval s online sledováním). Přestože autorka vyjádřila vůči Toru jistou kritiku, přesto se z jejího popisu zdálo, že armáda technologii na ochranu anonymity bez dalšího předala „dvěma bostonským programátorům“ – Dingledinovi a Nicku Mathewsonovi, kteří produkt zcela přebudovali a nezávisle jej provozovali.

I když Dingledine a Mathewson možná pracovali z Bostonu, jen stěží je – nebo Tor – lze označit za nezávislé.

Když v roce 2005 Wired článek otiskl, oba platil už přinejmenším tři roky Pentagon, a ještě sedm let v tom měl pokračovat.

Na zmíněné německé konferenci Wizards of OS vlastně Dingledine hrdě oznámil, že za vládní peníze buduje nástroj špionáže:

„Zapomněl jsem zmínit něco, díky čemu se na mě budete dívat jinak. Mám smlouvu s americkou vládou na vytvoření a využití technologie poskytující anonymitu. Pro ně to sice technologie poskytující anonymitu není, ale my ten termín používáme. Vláda ji však používá jako bezpečnostní nástroj. Potřebují takový nástroj, aby mohli prověřovat lidi, provozovat anonymní linky pro informátory, aby mohli kupovat od lidí věci bez toho, aby se jiné země dověděly, co kupují, kolik toho kupují a co s tím dělají – tenhle druh věcí.“

Vládní podpora vydržela ještě drahnou dobu poté.

V roce 2006 byl Tor financován prostřednictvím neveřejné federální zakázky Dingledinově konzultantské společnosti Moria Research Labs. A od roku 2007 proudily peníze Pentagonu k Toru bez oklik, díky tomu, že Team Tor konečně opustil EFF a založil svou vlastní nadaci ve smyslu zákona 501 (c)(3).

Do jaké byl – a je – Tor závislý na podpoře vládních organizací jako Pentagon?

V roce 2007 zřejmě všechny prostředky Toru přišly skrze dva granty od federální vlády. Čtvrt milionu dolarů prostřednictvím International Broadcasting Bureau (IBB), filie CIA nyní fungující pod názvem **Broadcasting Board of Governors**. IBB provozuje Hlas Ameriky a Rádio Marti, propagandistickou skupinu určenou k podvracení kubánského komunistického režimu. V 70. letech CIA údajně seškrtnala rozpočet IBB o 70% poté, co spojení s propagandistickými nástroji jako Svobodná Evropa vyšlo najevo.

Druhá část peněz (necelých 100 000 dolarů) přišla od nevládní organizace **Internews**, věnující se sponzoringu a výcviku zahraničních disidentů a aktivistů. Daňové přiznání Toru ukazuje, že peníze od Internews byly ve skutečnosti jen přesměrované granty amerického Ministerstva vnitra.

V roce 2008 získal Tor znovu od IBB a Internews 527 tisíc dolarů, takže 90% jeho peněz přišlo toho roku od americké vlády.

V roce 2009 přidala federální vláda něco přes 900 000 dolarů, tedy asi 90% rozpočtu. Část z nich přitekla prostřednictvím federálního grantu Ministerstva vnitra ve výši 632 189 dolarů, v daňovém přiznání označeného jako „grant prostřednictvím (*pass-through*) Internews Network International“. Další 270 000 dolarů poskytla filie CIA IBB. Švédská vláda se podílela 38 000 dolary a Google na své poměry pouhými drobnými – 29 000 dolary.

Většina vládních prostředků šla na platy správců a vývojářů Toru. Spoluzakladatelé Dingledine a Mathewson vydělali po 120 000 dolarů. Jacob Appelbaum, hvězdný hacker, dobrovolník Wikileaks a vývojář Toru, si přišel na 96 000 dolarů.

V roce 2010 se Ministerstvo vnitra překonalo a poskytlo 913 000 dolarů a pozadu nezůstala ani IBB s 180 000 dolarů, což dohromady činí přes jeden milion dolarů z celkové sumy 1,3 milionu dolarů, udané v daňovém přiznání. Větší část opět putovala na platy personálu Toru.

V roce 2011 dala IBB 150 000 dolarů a dalších 730 000 dolarů přišlo prostřednictvím grantů z Pentagonu a Ministerstva vnitra – což dělalo téměř 70% grantů toho roku. (I když podle daňových dokumentů se vládní prostředky podílely na financování Toru téměř ze 100%.)

Grant ministerstva obrany přišel prostřednictvím **Stanford Research Institute**, elitní organizaci vojensko-špionážního komplexu z éry Studené války. Grant Pentagonu-SRI byl nazván: „*Základní a aplikovaný výzkum a vývoj v oblastech spojených s námořním velením, vedením, komunikací, počítači, zpravodajstvím, sledováním a průzkumem*“ (Basic and Applied Research and Development in Areas Relating to the Navy Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, and Reconnaissance).

Na scéně se toho roku objevil i další mecenáš: **Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA)**, švédská agentura pro rozvojovou pomoc, která poskytla Toru 279 000 dolarů.

V roce 2012 Tor svůj rozpočet takřka zdvojnásobil, kdy se mu dostalo od Pentagonu 2,2

miliónu dolarů a na zpravodajské služby napojených organizací: 876 099 dolarů od Ministerstva obrany, 353 000 dolarů od Ministerstva vnitra a 387 800 dolarů od IBB.

Téhož roku se Toru dostalo i neurčeného obnosu peněz od Broadcasting Board of Governors na nákup rychlých výstupních uzlů (exit relays).

Tor v NSA?

V roce 2013 Washington Post odhalil, že NSA objevila různé způsoby odstranění anonymity na síti Tor.

„Podle 49 stránkového dokumentu - nazvaného jednoduše ‚Tor‘ - NSA od roku 2006 pracovala na několika metodách, které by jí v případě úspěchu umožnily odmaskovat pohyb na Toru ‚v širokém rozsahu‘ - fakticky sledováním komunikace při vstupu a výstupu z Toru namísto sledování uvnitř systému. Jeden z typů útoku by například odhalil uživatele pomocí minutových odstupů na hodinách jejich počítačů.

Důkaz poskytly informace vynesené z NSA Edwardem Snowdenem. Organizace podle všeho přišla s několika způsoby překonání Toru. Jeden z dokumentů vysvětloval, že úspěch NSA je ‚v podstatě jistý.‘“

Snowden odhalil i další zajímavý detail: V roce 2007 přednášel Dingleline v sídle NSA o Toru a jeho fungování.

Washington Post zveřejnil i poznámky NSA se setkání jeho zástupců s Dinglelinem. Ukazují, že Dingleline a lidé z NSA mluvili především o technických detailech Toru - jak síť pracuje a o některých kompromisech mezi bezpečností a použitelností. NSA se zajímala o „zákazníky Toru“ a Dingleline provedl kategorizaci některých typů lidí, kteří by z Toru mohli mít prospěch: bloggerka Alenka, 8-letá Alenka, nemocná Alenka, spotřebitelka Alenka, utlačovaná Alenka, podnikatelka Alenka, policajtko Alenka...

Nezapomeňme na Dinglelinovo prohlášení, kdy řekl NSA, že „způsob, jakým je síť Tor spředená, záleží na tom, kdo je ‚přadlena‘“ - měl tedy na mysli, že nabízí technologii Tor různými způsoby různým lidem?

Všimněme si také, že článek ve Washington post popsal Dinglelinovo setkání se zástupci NSA jako „opatrné setkání, podobné vzájemné výměně zpravodajských informací mezi špiónáží organizací a mužem, který vytvořil nástroj k ochraně před elektronickým sledováním.“ Dingleline řekl novinám, že ze setkání odešel s dojmem, jako by se NSA snažila do sítě Tor proniknout:

„V pátečním rozhovoru řekl Dingledine, že při rozhovorech s lidmi z NSA podezíral organizaci z pokusů prolomit Tor, užívaný miliony lidí po celém světě ke skrytí svých identit.“

Možná že se Dingledine během mítinku s NSA skutečně choval chladně. Možná se snažil chránit své dítě – Tor – a nechtěl jej přenechat jeho původním tvůrcům a sponzorům z americké vlády. Ať už to bylo jakkoliv, odstup a chlad jistě nevyvěral z nějaké zakořeněné nechuti k americké národní bezpečnosti a s ní spjatému aparátu.

Mimo své smlouvy s Ministerstvem obrany tráví Dingledine nemálo času schůzkami a konzultacemi s vojenskými, zpravodajskými a policejně-bezpečnostními organizacemi, kterým vysvětluje klady Toru a učí je tento nástroj používat. S kým se tedy setkává? FBI, CIA a Ministerstvo spravedlnosti jsou jen několik z mnoha. A pokud slyšíte Dingledina popisovat tato setkání při některých jeho veřejných vystoupeních, nenaleznete ani stopu po jakémkoliv nechuti k policejně-bezpečnostním a zpravodajským organizacím.

V roce 2013 během diskuse na univerzitě v San Diegu Dingledine s úsměvem vzpomínal, jak mu při nedávné návštěvě v FBI energický agent pospíchal poděkovat:

„Poslední dobou jsem hodně mluvil před zástupci policie a bezpečnostních složek. A skoro pokaždé mi po akci přijde nějaký zaměstnanec FBI poděkovat se slovy ‚Používám v práci Tor denně. Díky‘. Dalším příkladem jsou anonymní udání – mluvil jsem s lidmi z linky anonymních udání CIA. Jmenuje se Program iráckých odměn... (Iraqi Rewards Program)“

I když si odmyslíme jeho blízkou spolupráci s ochránci zákona, neujde nám jistý odér arogance, s nímž odbývá zprávy o průniku NSA do Toru. Důkazy ze Snowdenových úniků na něj neudělaly vůbec žádný dojem a ve Washington Post zlehčoval možnosti a schopnosti NSA:

„Pokud ty dokumenty skutečně ukazují rozsah jejich schopností, nejde o tak nebezpečného nepřítele, jak jsem se obával.“

Kontaktoval jsem Dingledina ohledně jeho návštěvy v NSA a zeptal se, jestli v roce 2007 varoval uživatele Toru před možným cílením ze strany NSA. Neodpověděl mi.

Článek Yashi Levina [Almost everyone involved in developing Tor was \(or is\) funded by the US government](#) vyšel na stránkách PandoDaily. Dokončení příště.